

Sanders đã phá có khiến Biden thất cử?

Nguyễn Quang Duy

Tờ The Washington Post hôm 12/9/2020 đưa tin Thượng Nghị sĩ Bernie Sanders công khai tuyên bố nếu chiến dịch tranh cử của đảng Dân Chủ tiếp tục tập trung vào việc chỉ trích cá nhân ông Trump, ông Joe Biden có thể thua ông Trump, như bà Clinton đã thua vào năm 2016. Theo ông Sanders để thu hút được giới trẻ và cử tri gốc Nam Mỹ ở các tiểu bang Florida, Arizona và Nevada ông Biden phải giải thích lý do tại sao nước Mỹ cần các chính sách xã hội cấp tiến.

Để có thể hiểu rõ lý do ông Sanders lo ngại chúng ta cần **nhìn lại những lý do đã giúp ông Trump thắng cử năm 2016.**

Hai cánh trong đảng Dân Chủ

Đảng Dân Chủ Mỹ hiện chia làm 2 cánh rõ rệt (1) cánh dân chủ xã hội và (2) cánh tân tự do.

- Những người theo chủ nghĩa tân tự do tin rằng kinh tế thị trường tự nó sẽ giải quyết các vấn đề xã hội.
- Ngược lại cánh dân chủ xã hội chống lại chủ nghĩa tân tự bản tự do và cho rằng nhà nước cần mở rộng chi tiêu để kiến tạo lại công bằng xã hội.

Cánh **dân chủ xã hội** đã có từ lâu nhưng chỉ mới phát triển từ cuộc tranh cử Tổng thống 2016 nhằm ủng hộ ứng cử viên Bernie Sanders, tẩy chay không đi bầu, không bầu cho bà Clinton.

Chủ nghĩa tân tự do

Các **chính sách tân tự do** bắt đầu từ thời Tổng thống Dân Chủ Jimmy Carter và Tổng thống Cộng Hòa Ronald Reagan, với những cải cách kinh tế vi mô như tư nhân hóa các dịch vụ công cộng, bãi bỏ rào cản thương mại và mở cửa thị trường vốn đầu tư, hàng hóa và dịch vụ, cho phép nước ngoài được tham gia thị trường Mỹ cạnh tranh với các công ty Mỹ. Cánh tân tự do thống trị nước Mỹ gần 4 thập niên (1977-2016), hai Tổng thống Dân Chủ Bill Clinton và Barack Obama, hai Tổng thống Cộng Hòa George H. W. Bush (cha) và George W. Bush (con) đều là những người tin vào chủ nghĩa tân tự do. Về **kinh tế vi mô**, đảng Cộng Hòa vẫn chủ trương cắt giảm thuế, giới hạn chi tiêu chính phủ, giảm việc thâm hụt ngân sách và giảm vay nợ.

Ngược lại **đảng Dân Chủ** vẫn chủ trương mở rộng chi tiêu công cộng, cánh dân chủ xã hội còn muốn thực hiện những kế hoạch như giáo dục đại học miễn phí, hay hệ thống y tế miễn phí cho toàn dân.

Thị trường tự do chiếc dũa thần...

Khi Khối Cộng Sản Đông Âu và Liên Xô sụp đổ cánh tân tự do lọt vào ảo tưởng kinh tế thị trường như chiếc dũa thần, **tự nó sẽ chuyển biến các quốc gia độc tài cộng sản thành các quốc gia tự do dân chủ.** Tổng thống **Clinton** khai sinh Hiệp định Thương mại Tự do Bắc Mỹ, khiến hàng hóa từ Mễ Tây Cơ đổ vào nước Mỹ làm **hàng triệu công nhân lâm vào cảnh thất nghiệp.** Tổng thống Clinton tiếp tục tin rằng khi Bắc Kinh gia nhập WTO **họ sẽ tôn trọng luật chung**, nên đã ban cho Trung cộng quy chế Tối Huệ Quốc để nước này tham gia vào Tổ chức Thương Mãi Thế Giới (WTO) và mở cửa cho hàng hóa Trung cộng đổ vào nước Mỹ. **Bắc Kinh thay vì tôn trọng luật chung lại tìm cách phá bỏ nó**, khiến nước Mỹ càng ngày càng lụn bại, người lao động ngày càng khốn khổ. Theo ước tính việc **giao thương với Bắc Kinh đã khiến 5 triệu công nhân Mỹ thất nghiệp**, họ phải rời bỏ quê nhà, phải nhận những công việc với mức lương thấp hay lâm cảnh thất nghiệp vĩnh viễn.

Cả hai đảng Cộng Hòa và Dân Chủ đều chạy theo kinh tế thị trường tầng lớp công nhân bị thua thiệt nên họ đã **bầu cho ông Trump khi ông lên tiếng bảo vệ cho người lao động.** Chủ nghĩa tân tự do và chủ nghĩa toàn cầu cũng gây ra một làn sóng chống đối không chỉ về kinh tế mà còn về chính trị, văn hóa, giáo dục và xã hội nên **ông Trump cũng được các cử tri bảo thủ ủng hộ.** Ngược lại nhiều người đã hưởng lợi từ kinh tế thị trường hay đã triệt để **tin vào chủ nghĩa tân tự do và chủ nghĩa toàn cầu** nên chống đối ông Trump đến cùng.

Ông Trump thắng cử...

Trong cuộc tranh cử 2016 điều mà ít người ngờ tới là nhiều người da đen, người trẻ và phụ nữ, giới cử tri thường bầu cho đảng Dân Chủ đã không đi bầu, **họ không ủng hộ cả ông Trump lẫn bà Clinton**. Ở các tiểu bang công nghệ Đông Bắc nước Mỹ số cử tri thuộc tầng lớp công nhân đã âm thầm bỏ đảng Dân Chủ bầu cho ông Trump, nhờ vậy ông Trump đã thắng cử.

Trước khi đại dịch xảy ra, chính sách kinh tế của ông Trump giúp nước Mỹ liên tục tăng trưởng kinh tế, tỷ lệ thất nghiệp thấp nhất trong vòng 50 năm, các tiểu bang công nghệ từng bước được phục hồi. Khi kinh tế phục hồi các doanh nghiệp cần nhân công nên tiền lương cũng tăng thêm giúp đời sống của người công nhân được ổn định. Chẳng may nạn đại dịch đến, nó gây khủng hoảng kinh tế toàn cầu, nên hậu đại dịch cũng cần có những chính sách đúng đắn về kinh tế. Kinh tế là điểm mạnh nhất của ông Trump bởi thế nhiều người tin rằng **ông sẽ tiếp tục giữ được các tiểu bang công nghệ Đông Bắc để tái đắc cử**.

Tập cầm nang bỏ túi

Ông Bernie Sanders cho The Washington Post biết nhóm đặc nhiệm của bà Dân Biểu Alexandria Ocasio Cortez đã giúp ông Biden soạn một tập cầm nang bỏ túi về các chính sách xã hội cấp tiến. Ông Biden cần sử dụng tập cầm nang này để thuyết phục cử tri rằng ông sẽ tạo ra hàng triệu công việc được trả lương cao, giảm chi phí mua thuốc theo toa, mở rộng phạm vi chăm sóc sức khỏe, giáo dục đại học miễn phí, bảo vệ môi trường...

Theo bản tin từ CNBC thì vào ngày 9/7/2020, tại Dunmore, tiểu bang Pennsylvania, ông Biden đã công khai kế hoạch tranh cử Tổng thống trong đó có việc “chấm dứt kỷ nguyên chủ nghĩa tư bản cổ đông” (era of shareholder capitalism). Ông Biden cho biết **ông sẽ thay thế “tư bản cổ đông” bằng một hệ thống quản trị xí nghiệp dựa trên các nghiệp đoàn và các cộng đồng người da đen, da màu và người Mỹ bản địa. Ông định mức lương tối thiểu 15 Mỹ kim một giờ và dự định tăng thuế thu nhập công ty từ mức thuế 21% hiện nay lên 28%, trở lại mức thuế thời Tổng Thống Obama**. Những chính sách trên đã không được ông Biden nhắc đến trong Đại Hội của Đảng Dân Chủ và có thể đây là những chính sách xã hội cấp tiến do nhóm đặc nhiệm dân chủ xã hội soạn cho ông.

Chủ nghĩa xã hội...

Sau Đại Hội Dân Chủ vào cuối tháng 8, ông Biden đã đính chính **không** thuộc nhóm xã hội chủ nghĩa và không ủng hộ các cuộc biểu tình bạo loạn. Ông tuyên bố như sau:

“Hãy tự hỏi chính bạn, tôi có giống như một người theo chủ nghĩa xã hội cực đoan có cảm tình với những kẻ bạo loạn? Có không?” (“Ask yourself, do I look to you like a radical socialist with soft spot for rioters? Really?”)

Ông Biden **phải tuyên bố lập trường như trên để không bị mất phiếu từ cánh tân tự do và những cử tri trung dung chưa quyết định bầu cho ai**.

Trên các diễn đàn của các nhóm dân chủ xã hội đã có nhiều bình luận cho rằng các gia đình Tổng thống Clinton, gia đình Tổng Thống Obama và gia đình Phó Tổng thống Biden đều rất giàu nhờ làm chính trị. Những gia đình này được họ xếp chung với **tầng lớp tư bản bóc lột**, bởi thế họ mới **tẩy chay bà Clinton, nay tiếp tục tẩy chay ông Biden và đó chính là nguyên nhân ông Bernie Sanders phải công khai lên tiếng**.

Với chủ trương chống chủ nghĩa tư bản nên khi vận động tranh cử ông Bernie Sanders đã từ chối nhận đóng góp từ các công ty hay các nhà tư bản, nhờ thế ông được hàng triệu người đóng góp những khoản tiền rất nhỏ. Cả hai lần tranh cử Tổng thống 2016 và 2020, ông Sanders đều được cử tri đảng Dân Chủ ủng hộ ngang ngửa với cả bà Clinton lẫn ông Biden, điều này chứng tỏ ông đã rất hiểu tâm lý của quần chúng cánh tả.

Vì sao Florida lại quan trọng...

Để ông Trump tái đắc cử ít nhất ông phải thắng ở Tiểu bang Florida để có được 29 phiếu cử tri đoàn. Theo các thăm dò hiện ông Biden đang dẫn trước tại tiểu bang Florida. Nhưng Florida lại có đông cử tri đến từ các

quốc gia Nam Mỹ thuộc phe xã hội chủ nghĩa như Cuba, Nicaragua và Venezuela, nên cả 2 đảng phải tập trung vận động tại tiểu bang này. Ngay sau khi ông **Bernie Sanders công khai lo ngại ông Biden có thể thua ông Trump**, thì nhà tỷ phú Mike Bloomberg tuyên bố sẽ bỏ ra ít nhất 100 triệu Mỹ kim giúp quảng cáo chiến dịch tranh cử tổng thống của ông Biden tại Florida.

Cuộc đấu giữa hai phe tự bản và chống tự bản bên **trong đảng Dân Chủ** đã bộc lộ rõ ràng.

Chính sách và chiến lược

So với năm 2016, ông Trump đã loại được ảnh hưởng của phe tân tự do trong đảng Cộng Hòa và 4 năm qua ông liên tục quảng bá đường lối chiến lược cho 4 năm sắp tới. Tuần này tại Philadelphia, Pennsylvania, Chương trình Tổng Thống và Dân Chúng do hãng tin ABC (Mỹ) tổ chức, ông Trump còn trực tiếp trả lời các câu hỏi của cử tri. Còn ông Biden xem chừng vẫn chưa dứt khoát giữa hai cánh tân tự do và xã hội chủ nghĩa, ngã bên này thì mất lòng bên kia, mất lòng thì mất phiếu, nên rất có thể điều ông Bernie Sanders lo ngại sẽ biến thành sự thật.

Nguyễn Quang Duy
Melbourne, Úc Đại Lợi
18/09/2020